

GUÍA DIDÁCTICA

UNHA MIRADA VIOLETA

1. INTRODUCCIÓN.

O Concello de Muros, elaborou este material destinado á sensibilización e información en Igualdade de Oportunidades dirixido ao alumnado de bacharelato e á xuventude.

A finalidade deste material, incluído nun programa de nove pímulas formativas / obradoiros (3 por grupo de idade; primaria, ESO e bacharelato – mozos e mozas) é facilitar ao profesorado, pais, nais, titores/as e aos propios mozos e mozas unha serie de propostas didácticas que faciliten unha mellor comprensión de distintos aspectos relacionados coa igualdades de oportunidades.

Nesta pímla / obradoiro centrámonos primordialmente no papel da muller na historia, como foi silenciado e invisibilizado. Así, partimos da necesidade de reescribir esa historia de forma conxunta e inclusiva, recoñecendo a todas aquelas mulleres que formaron e forman parte dela e máis concretamente da construída a nivel local e autonómico, en Muros e en Galicia.

Nas idades que comprenden o curso de primaria, estanse fraguando coñecementos, crenzas e valores sobre eles/elas mesmos/as, a súa contorna próxima e o que absorben da propia sociedade, polo que é unha etapa esencial á hora de influír na forma na que desenvolven a igualdade de xénero.

Por iso, dado que a desigualdade é unha construción social, é o momento óptimo para ir derrubando todos aqueles elementos que foron as bases da sociedade que temos hoxe, entre eles os roles de xénero e como estes colocaron nunha posición de poder, aos homes fronte ás mulleres, incluíndo o recoñecemento de logros.

Deste xeito, un primeiro paso consiste en facer conscientes e partícipes desta situación de desigualdade aos nenos e nenas, ofrecéndolles unha visión máis ampla, realista e obxectiva, que inclúa o papel da muller na historia, e máis concretamente, na historia da súa contorna máis próxima; xa que a familiaridade da mesma ten un maior impacto.

2. DESTINATARIOS/AS

O obradoiro está dirixido ao alumnado de 5º e 6º de Primaria (10 – 11 anos).

3. OBXECTIVOS

- Analizar os roles de xénero a través da historia.
- Concienciar sobre a desigualdade na construción social da historia, dende os seus inicios ata a actualidade.
- Expor a necesidade de reescribir a historia dende a mirada violeta da igualdade.

4. CONTIDOS:

- Cal é o papel do home na historia?
- Cal é o papel da muller na historia?
- Reescribamos a historia!
- Visibilizando as mulleres da nosa historia: as mulleres de Galicia.
- A historia construímosla TODOS E TODAS.

5. METODOLOXÍA:

Inclúense 4 tipos de materiais neste obradoiro:

- Unha guía didáctica.
- Presentación de contidos en PDF.
- Vídeos.
- Cuestionarios interactivos
- Material para publicacións en redes sociais.

A secuencia de actividades desta guía obedece a unha orde lóxica da temática tratada; non obstante, pódense adaptar as actividades segundo os intereses e necesidades.

O contido pode ser autoadministrado polo neno/a aínda que debido á idade, recoméndase supervisión para o uso axeitado dos materiais. Pódese acceder aos mesmos de maneira non secuencial, velos todos ou só en parte.

Se se concibe como unha actividade a realizar en familia, consideramos interesante seguir o guión da presentación (aínda que non é preciso empregar o documento xa que se pode facer de forma oral ou mediante vídeos seleccionados).

En grupos / aulas (o ideal 10-15 participantes) o profesorado e o/a monitor/a debe favorecer o debate en grupo e partir das experiencias propias dos mozos e mozas,

segundo a través da aprendizaxe cooperativa, a actividade e a simulación de situacións interpersoais, empregando diferentes agrupamentos.

O/a profesor/a pode moderar as sesións, facilitar exemplos para familiarizar ao alumnado coas actividades, orientar na procura de solucións, modelar, actuar como guía, etc.

6. PLANIFICACIÓN.

O contido, vídeos e actividades pódense ver de forma persoal nun tempo máximo de 20'. De realizarse en familia / grupo / aula, a duración pódese adaptar perfectamente a unha sesión de 55' aínda que dependerá da profundidade que se queira dar e do nivel de interacción dos e das participantes, podendo ser necesarias dúas sesións.

7. ACTIVIDADES ADICIONAIS

Para realizar en grupo e como complemento da actividade principal propoñese:

- Dinámica para realizar en grupos: propoñer que os/as participantes busquen e analicen o papel da muller na historia a través da súa propia familia (avoas, tías, nais, irmás...) e busquen exemplos coñecidos de mulleres recoñecidas polos seus logros.
- Dinámica para realizar en grupos: o/a monitor/a e o profesorado propoñen diferentes situacións ou episodios da historia (ficticios ou reais) e invítase ao alumnado a reflexionar sobre eles. Posteriormente, o/a dinamizador/a ponse unhas lentes violetas (poden estar feitas con papel ou cartolina) e comeza a describir eses mesmos episodios, pero vistos dende a igualdade. Vánselle poñendo estas lentes ao alumnado e vaise repetindo o procedemento.

8. CÓMO AVALIALO.

Nos contidos incluíronse cuestionarios para ser autoadministrados, en grupo pódese avaliar segundo o nivel de participación e a comprensión dos contidos.

9. AMPLIAR INFORMACIÓN

Hai múltiples fontes e referencias, pero recomendamos:

- El papel de la mujer en la historia de la ciencia.
<https://www.astroandalus.com/blog/el-papel-de-la-mujer-en-la-historia-de-la-ciencia>
- El papel de la mujer en la empresa familiar gallega. Un estudio preliminar.
<http://hdl.handle.net/2183/14025>

- Las mujeres, las grandes ausentes de los libros de texto.
<https://www.pikaramagazine.com/2013/02/las-mujeres-las-grandes-ausentes-de-los-libros-de-texto/>
- REY CASTELAO, O.: “Las mujeres en la Galicia moderna: lo que sabemos y no sabemos de ellas”, en GARCÍA-FERNÁNDEZ, M., CERNADAS MARTÍNEZ, S y BALLESTEROS FERNÁNDEZ, A. (coords.): *As mulleres na historia de Galicia*, Vol 1, 2012, pp. 117-140.